

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Jaroslavy Skoumalové a soudců JUDr. Jarmily Ďáskové a Mgr. Petra Sedláka, v právní věci žalobce **HOPR TRADE CZ, s.r.o.**, se sídlem Libušina 667/72, Chválkovice, Olomouc, zastoupeným JUDr. Ing. Pavlem Fabianem, advokátem se sídlem Marešova 304/12, Brno, proti žalovanému **Finančnímu úřadu pro Jihomoravský kraj, územnímu pracovišti Brno I**, se sídlem Brno, Příkop 25, o žalobě proti rozhodnutí Finančního úřadu Brno I ze dne 8. 6. 2011, č. j. 184340/11/288912704137,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí Finančního úřadu Brno I ze dne 8. 6. 2011, č. j. 184340/11/288912704137, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci náklady řízení ve výši 21.036 Kč do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám JUDr. Ing. Pavla Fabiana, advokáta se sídlem Marešova 304/12, Brno.

O d ů v o d n ě n í :

I. Předmět řízení

Žalobce se žalobou podanou ke Krajskému soudu v Brně dne 16. 8. 2011 domáhal vydání rozsudku, kterým by bylo zrušeno rozhodnutí právního předchůdce žalovaného (dále

jen „žalovaný“) ze dne 8. 6. 2011, č. j. 184340/11/288912704137, kterým žalovaný zamítl námitku žalobce proti rozhodnutí Finančního úřadu Brno I ze dne 4. 3. 2011, č. j. 62907/11/288912704137, a žalovaný byl zavázán k povinnosti zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení.

II. Obsah žaloby

Žalobu odůvodnil tím, že napadené rozhodnutí je nezákonné, neboť bylo vydáno úřední osobou, která byla podjata pro vadné posouzení právní otázky.

Žalobce dospěl k závěru, že správce daně byl nečinný v procesu vydávání rozhodnutí o dani z přidané hodnoty za zdaňovací období červen 2009, červenec 2009, srpen 2009 a září 2009. Dne 3. 2. 2011 proto požádal žalovaného o přiznání úroku z neoprávněného jednání žalovaného podle ustanovení § 254 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu (dále jen „daňový řád“), který jeho žádostem nevyhověl a následné námitky zamítl.

Námitku podjatosti odůvodnil tím, že sdělení žalovaného o nepřiznání úroku a rozhodnutí o námitce podle ustanovení § 159 daňového řádu podepsala stejná úřední osoba, Mgr. D. Š., zástupkyně ředitele.

Podle názoru žalobce byla jeho veřejná subjektivní práva poškozena nesprávným úředním postupem – nečinností v procesu vydávání meritorního rozhodnutí o dani, proto má nárok na úrok z neoprávněného jednání správce daně podle ustanovení § 254 odst. 1 daňového řádu.

III. Vyjádření žalovaného

Žalovaný v písemném vyjádření k žalobě uvedl, že ji považuje za nedůvodnou a proto navrhl, aby byla soudem zamítnuta.

K uplatněné námitce podjatosti zdůraznil, že ustanovení § 159 daňového řádu nepřipouští možnost, aby o námitce rozhodoval nadřízený orgán. Pokud tedy rozhodnutí o námitce v souladu s Organizačním a Podpisovým řádem žalovaného podepisuje ředitel finančního úřadu a v jeho nepřítomnosti zástupce ředitele, pak postup žalovaného byl v souladu s obecně závaznými právními předpisy i vnitřními předpisy.

Dále uvedl, že v rámci vytýkacího řízení na daň z přidané hodnoty za zdaňovací období červen 2009, červenec 2009, srpen 2009 a září 2009 a následně při vydání platebních výměrů nečinný nebyl. Proto nemůže být uznán nárok žalobce na úrok z neoprávněného jednání správce daně z důvodu nesprávného úředního postupu podle ustanovení § 254 daňového řádu.

IV. Relevantní skutečnosti plynoucí ze spisového materiálu

Z konkrétních okolností přezkoumávané věci je pro přehlednost vhodné zdůraznit následující skutečnosti.

Žalovaný sdělením ze dne 4. 3. 2011, č. j. 62907/11/288912704137, sdělil žalobci k jeho žádosti ze dne 3. 2. 2011, o přiznání úroku z neoprávněného jednání správce daně z vyměřeného nadměrného odpočtu za zdaňovací období červenec 2009, že k naplnění ustanovení § 254 daňového řádu nedošlo, proto žalobci úrok z tvrzeného neoprávněného jednání spočívající v nečinnosti žalovaného nepřiznal. O námitce žalobce proti tomuto sdělení rozhodl žalovaný rozhodnutím o námitce ze dne 8. 6. 2011, č. j. 184340/11/288912704137, tak, že námitku zamítl. Rozhodnutí odůvodnil zejména tím, že důvodem pro nepřiznání úroku z neoprávněného jednání správce daně podle ustanovení § 254 odst. 1 daňového řádu je skutečnost, že nedošlo ke zrušení, změně nebo prohlášení nicotnosti rozhodnutí o stanovení daně z důvodu nezákonnosti nebo z důvodu nesprávného úředního postupu správce daně.

Z připojeného soudního spisu zdejšího soudu sp. zn. 31Af 67/2010, v právní věci žalobce proti žalovanému, v řízení o žalobě na ochranu proti nečinnosti správního orgánu, vyplývá, že žalobce se domáhal uložení povinnosti vydat rozhodnutí ve vytýkacím řízení na daň z přidané hodnoty za zdaňovací období červenec 2009. Zdejší soud sice rozsudkem ze dne 13. 10. 2010, č. j. 31Af 67/2010-110, žalovanému uložil povinnost vydat rozhodnutí ve vytýkacím řízení ve lhůtě do třiceti dnů od právní moci rozsudku, ovšem uvedený rozsudek byl rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2011, č. j. 8 Ans 6/2011-153, zrušen pro nezákonnost a věc byla zdejšímu soudu vrácena k dalšímu řízení. Usnesením zdejšího soudu ze dne 13. 7. 2011, č. j. 31Af 67/2010-181, bylo vyhověno procesnímu úkonu žalobce, který vzal předmětnou žalobu zcela zpět z důvodu uspokojení, a řízení v předmětné věci bylo zastaveno.

V. Posouzení věci krajským soudem

Žaloba byla podána v zákonné dvouměsíční lhůtě (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního – dále jen „s. ř. s.“), osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.), jde o žalobu přípustnou (zejména § 65, § 68 a § 70 s. ř. s.).

Soud přezkoumal napadené rozhodnutí, vázán rozsahem a důvody, které žalobce uplatnil v žalobě (§ 75 odst. 2 s. ř. s.). Při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).

Zdejší soud o žalobě již jednou rozhodoval, a to v rozsudku ze dne 23. 1. 2013, č. j. 31Af 114/2011-96, kterým žalobu zamítl s tím, že na věc aplikoval daňový řád a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

Žalobce brojil proti citovanému rozhodnutí zdejšího soudu kasační stížností, o níž rozhodl Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 13. 10. 2013, č. j. 8 Afs 15/2013-54, kterým zrušil napadené rozhodnutí zdejšího soudu a k věci uvedl následující: „*Krajský soud se ztotožnil se závěry správce daně, nevytkl mu žádná pochybení a žaloby zamítl.*“

30. Takový postup nebyl správný. Podle § 264 odst. 10 daňového řádu platí, že pokud lhůta stanovená pro vrácení vratitelného přeplatku započala běžet do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, postupuje se při jeho vrácení podle dosavadních právních předpisů, tj. podle zákona o správě daní. Lhůta pro vrácení vratitelného přeplatku, který vznikl v důsledku

vyměření nadměrného odpočtu, je třicetidenní a běží ode dne vyměření nadměrného odpočtu (viz § 105 odst. 1 zákona o dani z přidané hodnoty).

31. Z uvedeného vyplývá, že lhůta pro vrácení vratitelného přeplatku začala pro zdaňovací období červen a červenec 2009 běžet dne 15. 12. 2010 a pro zdaňovací období srpen a září 2009 dne 11. 1. 2011, kdy byly vydány platební výměry. Při posuzování žádosti stěžovatele o přiznání úroku za zdaňovací období červen a červenec 2009 měl tedy správce daně v souladu s přechodným ustanovením § 264 odst. 10 daňového řádu postupovat podle zákona o správě daní, protože daňový řád nabyl účinnosti až dne 1. 1. 2011. V případě žádostí vztahujících se ke zdaňovacím obdobím srpen a září 2009 měl postupovat podle daňového řádu. Správce daně pochybil, pokud podle daňového řádu posoudil i žádosti týkající se zdaňovacích období červen a červenec 2009.

32. Procesní režim posuzování žádostí o přiznání úroku, resp. vrácení vratitelného přeplatku je v zákoně o správě daní a v daňovém řádu upraven odlišně. Podle § 64 zákona o správě daní správce daně rozhoduje o žádosti o přiznání úroku rozhodnutím, proti kterému je přípustné odvolání. O odvolání rozhoduje správce daně nebo odvolací orgán (viz § 49 a násl. zákona o správě daní). Oproti tomu právní úprava úroku z neoprávněného jednání správce daně podle daňového řádu nepožaduje, aby správce daně vydal o žádosti o přiznání úroku rozhodnutí. Postačuje, aby správce daně vyřídil žádost daňového subjektu například sdělením jako v posuzované věci. Podle § 254 odst. 5 daňového řádu platí, že proti postupu správce daně podle odstavců 1 až 4 může daňový subjekt uplatnit námitku. O námitce musí správce daně rozhodnout, proti tomuto rozhodnutí je přípustné odvolání (viz § 254 odst. 5 daňového řádu in fine).

33. Již shora bylo uvedeno, že správce daně měl v případě žádostí vztahujících se k platebním výměrům vydaným do 31. 12. 2010 postupovat podle zákona o správě daní. O žádostech stěžovatele měl vydat rozhodnutí obsahující poučení o možnosti podat proti tomuto rozhodnutí odvolání. Vyřídil-li tyto žádosti pouhými sděleními, ve kterých stěžovatele poučil o možnosti uplatnění námitek podle § 159 daňového řádu, pochybil.

34. Ačkoliv stěžovatel v žalobě nenamítl, že správce daně postupoval podle nesprávného právního předpisu, krajský soud měl zkoumat, zda použitý právní předpis skutečně dopadal na posuzovanou věc. V usnesení ze dne 28. 7. 2009, čj. 8 Afs 51/2007-87, č. 1926/2009 Sb. NSS, rozšířený senát Nejvyššího správního soudu dovodil, že soud (tj. krajský soud v řízení o žalobě podle § 65 a násl. s. ř. s. a Nejvyšší správní soud v řízení o kasační stížnosti) je povinen vždy zkoumat, zda použitý právní předpis nebo jeho ustanovení skutečně dopadají na posuzovanou věc, a případně určit, která právní norma se na danou věc aplikuje. Zjistí-li soud, že na posuzovanou věc byl použit nesprávný právní předpis, musí uvážit, zda pochybení mělo důsledky pro posouzení věci. Mohlo-li mít za následek nesprávné posouzení pro věc rozhodujících skutkových či právních otázek obsažených v námitkách účastníka, bude namísto zrušit přezkoumávané rozhodnutí správního orgánu, resp. rozsudek krajského soudu. Soud nezruší pouze ta rozhodnutí, u kterých lze bez rozsáhlejšího doplňování řízení dovodit, že by výsledek řízení byl i přes užití nesprávného právního předpisu též jako při užití odpovídajícího práva.“

Soud proto přistoupil na prvním místě v souladu se závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu k posouzení otázky aplikovaného právního předpisu.

V souzené věci se jedná o posouzení zdaňovacího období červenec 2009. V tomto případě došlo k vydání platebního výměru dne 15. 12. 2010, přičemž, jak uvedl Nejvyšší správní soud, v tom případě počala lhůta pro vrácení vratitelného přeplatku běžet téhož dne. Při posouzení žádosti stěžovatele o přiznání úroku za zdaňovací období červenec 2009 měl správce daně v souladu s přechodným ustanovením § 264 odst. 10 daňového řádu postupovat podle zákona o správě daní a poplatků, protože daňový řád nabyt účinnosti až dne 1. 1. 2011.

V případě aplikace zákona o správě daní a poplatků měl správce daně o žádosti o přiznání úroku rozhodnout rozhodnutím podle ustanovení § 64 zákona o správě daní a poplatků a připustit proti takovému rozhodnutí odvolání. Jestliže tedy správce daně ve věci vypořádal žádost stěžovatele sdělením a o námitkách vydal rozhodnutí, postupoval jednak podle nesprávného právního předpisu a v důsledku toho i procesně vadným postupem. Ke stejnému závěru dospěl Nejvyšší správní soud v citovaném rozhodnutí v odst. 31 a odst. 33. Zdejší soud neshledal důvod se od uvedených závěrů Nejvyššího správního soudu odchýlit.

Z uvedeného důvodu nezbylo zdejšímu soudu než zrušit žalobou napadené rozhodnutí, aniž by se zabýval obsahem jednotlivých žalobních námitek. K tomu zároveň odkazujeme na citované rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, ve kterém tento uvedl, že „*Shledal-li by krajský soud, že správce daně postupoval nesprávně podle daňového řádu a že měl vydat rozhodnutí podle § 64 zákona o správě daní, bylo by namíste rozhodnutí o námitkách zrušit.*“

Pro úplnost soud odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 10. 2013, čj. 8 Afs 14/2013-51, ve kterém Nejvyšší správní soud provedl hmotněprávní posouzení skutkového stavu obdobného danému případu.

Ze shora uvedených důvodů nezbylo soudu, než napadené rozhodnutí žalovaného zrušit, a to i bez nařízení jednání podle ustanovení § 76 odst. 1 písm. c) s.ř.s. pro podstatné porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, neboť žalobce chybně nerozhodl ve věci rozhodnutím. Toto procesní pochybení vyplynulo z aplikace chybného procesního předpisu a mělo za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé. Soud zároveň věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení, v němž bude žalovaný vázán právním názorem tohoto soudu (§ 78 odst. 5 s.ř.s.).

Výrok o nákladech řízení má oporu v ustanovení § 60 odst. 1 s.ř.s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V řízení úspěšný žalobce má právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proto mu soud přiznal právo na náhradu nákladů za právní zastoupení advokátem za čtyři úkony právní služby. Za dva úkony právní služby (příprava a převzetí věci, podání žaloby) náleží žalobci náhrada nákladů řízení dle ustanovení § 11 vyhl. č. 177/1996 Sb. ve znění účinném do 31. 12. 2012 ve výši 2.100 Kč za jeden úkon právní služby, tj. 4.200 Kč. Za dva úkony právní služby (účast u nařízeného ústního jednání, podání kasační stížnosti) náleží žalobci náhrada nákladů řízení dle ustanovení § 11 vyhl. č. 177/1996 Sb. ve znění účinném od 1. 1. 2013 ve výši 3.100 Kč za jeden úkon právní služby, tj. 6.200

Kč. Dále žalobci náleží náhrada hotových výdajů podle ustanovení § 13 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb. ve výši 300 Kč za jeden úkon právní služby, za čtyři úkony právní služby tedy celkem 1.200 Kč. To vše navýšeno o DPH ve výši 21 %, tj. o částku 2.436 Kč. Spolu se zaplacenými soudními poplatky ve výši 2.000 Kč za řízení o žalobě a ve výši 5.000 Kč za řízení o kasační stížnosti náleží žalobci celková náhrada nákladů řízení ve výši 21.036 Kč.

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Kasační stížnost je nepřipustná proti rozhodnutí, jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu.

V Brně dne 19. března 2014

JUDr. Jaroslava Skoumalová, v. r.
předsedkyně senátu